

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

09 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de succesorul părții vătămate, Pisari Albert, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Telenești din 04 mai 2015 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 septembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Balan Nicolae Ivan, *născut la 10 februarie 1985, originar și domiciliat în s. Chițcanii Vechi, r-nul Telenești.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.01.2015 – 04.05.2015;

Instanța de apel: 05.06.2015 – 16.09.2015;

Instanța de recurs: 17.11.2015 – 09.12.2015.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Telenești din 04 mai 2015, adoptată în procedură simplificată în baza art. 364/1 Cod de procedură penală, Balan N. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 2 ani închisoare cu executarea în penitenciar de tip deschis și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

S-a încasat de la inculpatul Balan N. în beneficiul părții vătămate Guma N. prejudiciul material în mărime de 18 629 lei și prejudiciul moral în mărime de 10 000 lei.

S-a încasat de la inculpatul Balan N. în beneficiul succesorului legal al părții vătămate Pisari A. prejudiciul material în mărime de 35 5504 lei, prejudiciul moral în mărime de 200 000 lei și suma 1 600 lei cu titlul de cheltuieli de judecată.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Malanciuc V. a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului prejudiciului să se expună instanța de judecată în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că, Balan N. la 21 februarie 2014, aproximativ la ora 12:30, conducînd automobilul de model „Mercedes-Vito”, cu numărul de înmatriculare C QB 765, pe traseul republican M2 Chișinău-Soroca, în direcția or. Soroca, aflîndu-se în localitatea Negureni, r-nul Telenești, în apropierea stației de alimentare petrolieră „Beruf Auto”, intenționînd să vireze la stînga pe un drum secundar ce duce în s. Negureni, încălcînd prevederile pct. 10 alin. (1) lit. b), cap. II al Regulamentului circulației rutiere, care stipulează, că persoana care conduce un vehicul trebuie: să posede cunoștințe și să execute cerințele Regulamentului circulației rutiere, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum; pct. 40 alin. (1), secțiunea 1, Cap. IV, care stipulează că, înaintea virării la stînga sau întoarcerii, conducătorul de vehicul trebuie să se apropie din timp de axa drumului, în cazul circulației dublu sens, sau de marginea stîngă a carosabilului cu circulația în sens unic și să cedeze trecerea vehiculelor care vin din sens opus și urmează să se deplaseze înainte sau la dreapta, precum și pietonilor. De asemenea a încălcat și prevederile pct. 45 alin. (1) lit. a), b), c), d), cap. IV care stipulează că, conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținînd permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; situația rutieră pe regiunea de drum pe care se deplasa. Drept urmare a încălcărilor menționate, Balan N. a tamponat din față automobilul de model „Mazda 323”, cu numărul de înmatriculare C LB 682, condus de șoferul Malanciuc V., care se deplasa regulamentar pe partea opusă carosabilă din direcția or. Soroca, în direcția mun. Chișinău și în rezultatul cărui fapt, de la lovitură automobilul de modelul „Mazda 323”, cu numărul de înmatriculare C LB 682, a derapat de pe traseu și a tamponat pietonul Pisari N., în rezultatul tamponării, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.411 din 24.02.2014, Pisari N., s-a ales cu leziuni corporale grave periculoase pentru viață, iar la 22.02.2014, a decedat la spitalul din mun. Chișinău, iar pasagerul din automobilul de model „Mazda 323”, Guma N., potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.25 D din 27.02.2014 s-a ales cu leziuni corporale medii cu dereglarea sănătății de lungă durată sub formă de: fractura ambelor oase treimea inferioară a antebrațului drept, plagă pe față.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, după indicii calificativi: *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conducea mijlocul de transport, care a provocat decesul unei persoane.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401- 402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către succesorul părții

vătămate, Pisari A., inculpatul Balan N. și de către avocatul Luchian I. în numele inculpatului.

3.1. Prin apelul declarat, succesorul părții vătămate, Pisari A. și-a exprimat dezacordul cu soluția adoptată de către prima instanță, în ceea ce privește stabilirea pedepsei inculpatului Balan N. și stabilirea cuantumului prejudiciului material și moral încasat.

În argumentarea cererii de apel, apelantul a menționat că, prima instanță i-a stabilit inculpatului o pedeapsă prea blîndă în raport cu circumstanțele cauzei și consecințele survenite, indicînd că, victima decedată era însărcinată, au împreună doi copii, dintre care unul este invalid de gr. I.

Mai mult ca atît, în urma accidentului toți membrii familiei au suportat o imensă traumă psihologică. În acest sens, apelantul a considerat că, suma încasată de prima instanță cu titlul de prejudiciu moral este prea mică.

Bazîndu-se pe motivele indicate, apelantul a solicitat, casarea sentinței primei instanțe, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit căreia inculpatului Balan N. să-i fie aplicată o pedeapsă mai aspră, iar acțiunea civilă înaintată de către acesta să fie admisă integral.

3.2. Inculpatul Balan N. în cererea de apel declarată a solicitat casarea sentinței în latura civilă, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri mai blînde în privința sa.

În argumentarea apelului, inculpatul a declarat că sumele solicitate de către părțile vătămate Guma N. și Pisari A., atît a prejudiciului material, cît și a prejudiciului moral, sunt exagerate și nu sunt confirmate prin bonuri de plată.

3.3. Avocatul Luchian I. a declarat apel în numele inculpatului Balan N pe motivul ilegalității sentinței primei instanțe în latura penală și civilă.

Apelantul a considerat că, prima instanță greșit a ajuns la concluzia, că reeducarea inculpatului și corectarea lui va fi posibilă numai în condițiile privațiunii de libertate. A accentuat anume faptul că, inculpatul Balan N. are la întreținere doi copii minori, lucrează ocazional, se caracterizează pozitiv, fiind atras la răspundere penală pentru prima dată, nu are antecedente penale și contravenționale, a recunoscut fapta incriminate lui, a solicitat examinarea cauzei în baza art.364/1 Cod de procedură penală.

În opinia apelantului, dispunerea de către prima instanță referitor la încasarea prejudiciului moral și material în beneficiul succesorului părții vătămate Pisari A. și a părții vătămate Guma N. sunt prea exagerate și nu corespund circumstanțelor cauzei și stării materiale a inculpatului.

Drept urmare, avocatul a solicitat casarea parțială a sentinței primei instanțe, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri prin care inculpatului Balan N. să-i fie stabilită o pedeapsă cu aplicarea prevederilor art. 90 CP și cu încasarea pagubei morale în folosul părții vătămate în sumă de 5 000 lei, iar în folosul succesorului părții vătămate Pisari A. a pagubei morale în sumă de 100 000 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 septembrie 2015 apelurile declarate au fost respinse, ca fiind nefondate, iar sentința atacată a fost menținută, fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel a menționat că, audiind participanții la proces, raportând situația de fapt la cea de drept, cercetând argumentele invocate de părți, în coraport cu materialele dosarului penal, s-a ajuns la concluzia că, apelurile declarate sunt nefondate și urmează a fi respinse.

Astfel, instanța de apel, a considerat că, pedeapsa aplicată inculpatului este echitabilă faptei comise și a fost stabilită în strictă corespundere cu normele penale și procesual-penale.

Prin urmare, instanța de apel a reținut faptul că, prima instanță la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale a dat deplină eficiență dispozițiilor art. 61 și 75 Cod penal, ținând cont de gravitatea faptei și urmările prejudiciabile survenite, caracterul infrațional și personalitatea infractorului, care se află la prima abatere, săvârșind o infracțiune din imprudență, fiind caracterizat pozitiv la locul de trai, își recunoaște vina și regretă urmările survenite.

Respectiv, luând în considerație toate circumstanțele expuse, instanța de apel a concluzionat că, prima instanță corect a stabilit pedeapsa inculpatului aplicând prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală, aceasta fiind în limitele prevăzute de art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală.

În contextul dat, instanța de apel a respins argumentul avocatului inculpatului privind stabilirea unei pedepse cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, ca fiind nefondat, deoarece inculpatul Balan N. a săvârșit o infracțiune din categoria infracțiunilor grave, având drept consecință decesul unei persoane și nu a restituit prejudiciul material cauzat. În atare circumstanțe, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal este imposibilă.

Referitor la argumentele din apelurile declarate pe caz, în ceea ce privește cuantumul acțiunii civile admise de prima instanță, instanța de apel a menționat, că acesta a fost calculat reieșind din probele anexate la dosar, fapt care demonstrează volumul cheltuielilor suportate de către părțile vătămate.

Din considerentele menționate supra, instanța de apel a conchis că, prima instanță la emiterea sentinței a ținut cont de prevederile legislației în vigoare și a pronunțat o sentință legală și întemeiată, în raport cu circumstanțele cauzei sus-indicate, iar argumentele acuzatorului de stat în acest sens sunt neîntemeiate.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, succesorul legal al părții vătămate, Pisari A. a atacat-o cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia inculpatului Balan N. să-i fie aplicată o pedeapsă mai aspră și acțiunea civilă înaintată să fie admisă integral.

În motivarea cererii de recurs menționează că, instanțele de fond au stabilit o pedeapsă prea blândă inculpatului, indicând că anume în urma acțiunilor inculpatului a decedat soția sa, și mama a doi copii. La stabilirea pedepsei, prima instanță nu a luat în considerație că,

inculpatul nu a reparat prejudiciul cauzat, iar cu toate că a recunoscut vinovăția, nu se căiește de cele săvârșite.

În ceea ce privește acțiunea civilă, recurentul indică, atât prima instanță cât și instanța de apel au încasat sume prea mici pentru a repara prejudiciul material și moral cauzat de către inculpat.

În contextul dat, recurentul atenționează instanța că, potrivit practicii CEDO cuantumul prejudiciului moral încasat în folosul părților vătămate fiind în situații similare este mult mai mare.

Recurentul conchide că, cuantumul prejudiciului încasat trebuie să fie direct proporțional cu gravitatea consecințelor suportate.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat pe dispozițiile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, or în vederea acestei statuări se expun următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat, împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărîrile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Lecturînd textul recursului, Colegiul penal constată că, recurentul contestă decizia instanței de apel în latura penală, și anume, își manifestă dezacordul cu mărimea pedepsei stabilite inculpatului, pe care o consideră prea blîndă.

Respectiv, recurentul invocă drept temei pct. 10 alin. (1) art. 427 Cod penal, care statuează că, instanțele au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Totodată, recurentul critică decizia instanței de apel și în latura civilă, menționînd că, nu este de acord cu sumele stabilite de către prima instanță, cu titlul de prejudiciu material și moral.

Așadar, avînd în vedere că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de către instanțele de fond și cu încadrarea juridică a faptei inculpatului, instanța de recurs se va expune doar asupra aspectului ce vizează mărimea și categoria pedepsei stabilite lui Balan N.

Reieșind din partea motivatorie a hotărîrilor judecătorești adoptate pe caz, se menționează că la stabilirea pedepsei, instanțele de fond au luat în considerație gradul

infracțiunii comise, împrejurările în care a fost consumată infracțiunea, personalitatea inculpatului, prezența circumstanțelor atenuante, dar și lipsa circumstanțelor agravante.

În contextul dat, instanța de recurs susține că, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, și să fie în strictă conformitate cu dispozițiile Părții speciale a Codului penal, ținându-se cont de limitele fixate în sancțiunea infracțiunii incriminate.

Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

În continuare, Colegiul penal statuează că, prima instanță corect a stabilit pedeapsa inculpatului, conducându-se de principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, art. 75 alin. (1) Cod penal.

Totodată, prima instanță la stabilirea pedepsei a ținut cont și de limitele prevăzute de art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală.

Drept urmare, instanța de recurs reține ca neîntemeiat argumentul recurentului precum că, pedeapsa stabilită acesuia este prea blândă, din considerentul că aceasta este echitabilă și direct proporțională cu caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, și anume, la caz, trebuie avute în vedere că infracțiunea este săvârșită din imprudență, inculpatul este la prima sa condamnare și mai mult ca atât, inculpatul nu a dorit survenirea consecințelor atât de grave și se căiește de cele întâmplate.

Mai mult ca atât, cauza penală a fost examinată în baza prevederilor art. 364 /1 Cod de procedură penală, în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, iar inculpatul beneficiază de o reducere a pedepsei cu 1/3 din limitele prevăzute la sancțiunea normei incriminate.

Conducându-se de circumstanțele menționate supra, Colegiul penal susține poziția primei instanțe și consideră că, pedeapsa stabilită inculpatului Balan N. sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, este echitabilă și va duce la atingerea scopului pedepsei penale prevăzut la art. 61 Cod penal.

Referitor la argumentul recurentului privind mărimea prejudiciului încasat de către instanțele de fond, instanța de recurs menționează că, acesta urmează a fi respins ca neîntemeiat, deoarece instanța de recurs susține aprecierea instanței de apel, care a menționat că, cuantumul prejudiciului încasat a fost stabilit corect reieșind din probele

anexate la materialele cauzei, care demonstrează mărimea cheltuielilor suportate de către recurent.

Din considerentele menționate se conchide că, de fapt, în cauză nu s-a comis erorile de drept, la care face referință recurentul, deci, nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate de instanța de apel, iar din aceste considerente se dispune inadmisibilitatea recursului declarat.

9. În temeiul art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de succesorul părții vătămate, Pisari Albert, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 septembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe *Balan Nicolae Ivan*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 24 decembrie 2015.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

MORARU Petru